

На основу члана 14. став 1. тачка 1) Закона о архивској грађи и архивској делатности ("Сл. гласник РС", бр. 6/2020) и члана 34. Статута Народне библиотеке Смедерево („Сл. лист града Смедерева“, бр. 12/2017 – пречишћен текст, 14/2020 и 6/2021), Управни одбор Народне библиотеке Смедерево, на својој седници одржаној дана 15.06.2022. године, донео је

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ ЕВИДЕНТИРАЊА, КЛАСИФИКОВАЊА, АРХИВИРАЊА И ЧУВАЊА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И ДОКУМЕНТАРНОГ МАТЕРИЈАЛА У НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ СМЕДЕРЕВО

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђује се начин евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала код Народне библиотеке Смедерево (у даљем тексту: Библиотека).

Члан 2.

Послови на евидентирању, класификовању, архивирању и чувању архивске грађе и документарног материјала обухватају:

- Примање, прегледање и распоређивање поште, примљене непосредном предајом, преко поште или средстава електронске комуникације;
- Евидентирање аката и предмета и достављање истих у рад;
- Административно-техничко обрађивање аката и предмета;
- Отпремање поште;
- Архивирање, коришћење и стручно одржавање архиве;
- Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала;
- Предају архивске грађе надлежном Архиву.

Члан 3.

Сва акта, дописи, прилози и остала документа могу бити у папирном и електронском облику.

Начин евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената биће уређен посебним општим актом Библиотеке о начину евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената.

Члан 4.

У оквиру послова из члана 2. овог правилника поједини термини имају следеће значење:

- **Акт (Службени допис)** је сваки писани састав којим се покреће, допуњава, мења, прекида или завршава неки службени поступак, а који садржи следеће делове, без обзира да ли је настао у писаном или електронском облику: пун назив и адресу пошиљаоца, број и датум, назив и пуну адресу примаоца, кратак садржај предмета, веза ваш - наш број, текст акта, прилог, потпис овлашћеног лица и отисак службеног печата;
- **Документ** је запис било које врсте, облика и технике израде који садржајем, контекстом и структуром пружа доказ о активности коју правно или физичко лице предузима, обавља или закључује током своје делатности или личне активности;
- **Прилог** је писани акт (документ, табела, графикон, цртеж) који се прилаже уз службени допис ради допуњавања, објашњавања или доказивања садржине службеног дописа;
- **Предмет** је скуп службених дописа и прилога који се односе на исто питање или материју и чине целину;
- **Досије** је скуп предмета који се односе на исту материју или на исто правно или физичко лице;
- **Фасцикла** је архивска јединица коју чини скуп документарног материјала више предмета или докумената који се односе на исту материју, активност, догађај или на исто правно или физичко лице, а који се после завршеног поступка чувају сређени у истом омоту;
- **Пријемна канцеларија** је организациона јединица или радно место где се врше следећи послови: пријем, отварање, прегледање и распоређивање поште, евидентирање и здруживање службених дописа, достављање дописа унутрашњим организационим јединицама, отпремање поште, развођење докумената, као и њихово стављање у архиву и чување;
- **Документарни материјал** чине списи, фотографски и фонографски снимци и на други начин састављени записи и документи, књиге и картотека о евиденцији тих записа, записи у електронском облику и документа, као и микрофилмови о њима примљени и настали у раду регистратуре док су од значаја за текући рад, настао деловањем и радом ствараоца, док се из њега не одабере архивска грађа. Документарни материјал представља целину документа или записа насталих или примљених деловањем и радом субјеката, у изворном или репродукованом облику документа, без обзира на форму и формат бележења, као и прописане евиденције о њему;
- **Архивска грађа** је сав изворни и репродуковани (писани, цртани, штампани, фотографисани, микрофилмовани, скенирани или дигитализовани електронски запис настао изворно у електронском облику или на други начин забележени) документарни материјал настао у току рада ствараоца који је од значаја за историју, културу, уметност, науку и просвету и друге друштвене области, без обзира на то када и где су настали и да ли се налазе у установама заштите културних добара или ван ње;
- **Документарни материјал са роком чувања** чини материјал који је од значаја за текући рад Библиотеке или материјал коме рок чувања није истекао;
- **Архивски фонд** чине сви архивски предмети који су настали пословањем Библиотеке;
- **Стваралац архивске грађе и документарног материјала** је правно или физичко лице чијим деловањем настаје архивска грађа и документарни материјал;

- **Архивска јединица** је регистратор, фасцикла, кутија, свежањ, омот у који се одлаже документарни материјал и архивска грађа;
- **Безвредни документарни материјал** чине делови документарног материјала који су изгубили оперативну вредност за текући рад, односно којима је истекао законски рок чувања, а немају својство архивске грађе;
- **Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала** је поступак којим се архивска грађа одабира из документарног материјала, уз уништавање оних делова документарног материјала којима је престала важност за текући рад а који немају својство архивске грађе;
- **Листа категорија документарног материјала са роковима чувања** је посебан акт којим се одређују врсте архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања. Листа садржи попис свих категорија документарног материјала насталог у раду регистратуре и њихове рокове чувања. На основу Листе обавља се поступак одабирања архивске грађе, као и поступак уништавања безвредног документарног материјала. Категорије код којих је рок чувања трајно, чувају се до предаје надлежном Архиву;
- **Архивска књига** је основна евиденција о целокупној архивској грађи и документарном материјалу насталом у раду ствараоца. Архивска књига садржи попис (инвентарни преглед) целокупног документарног материјала насталог у раду регистратуре, као и оног документарног материјала који се по било ком основу налази код ствараоца. Архивска књига може се водити у папирном или електронском облику;
- **Архивирање** је процедура одлагања обрађених и завршених предмета у одговарајуће архивске јединице (регистраторе, фасцикле, кутије, свежњеве, омоте и др) према хронолошком реду или утврђеној класификацији и њихова предаја у архиву писарнице и/или архивски депо;
- **Канцеларија Службе општих послова** је просторија у којој се чува документарни материјал и архивска грађа одложена *ad acta*.

ПРИМАЊЕ И ПРЕГЛЕДАЊЕ ПОШТЕ

Члан 5.

Пријем поште обавља се путем поштанске службе, електронском поштом, личном доставом путем курира или на захтев странке.

Пошта се прима у току трајања радног времена, у пријемној канцеларији Службе општих послова Библиотеке.

Пошту прима секретар Библиотеке или други запослени кога овласти директор Библиотеке.

Члан 6.

Овлашћено лице, када непосредно прима пошту од стране достављача (курира), дужно је да потврди пријем пошиљке стављајући датум и читак потпис у доставној књизи, на доставници, повратници или на копији аката чији се оригинал прима. Поред потписа, овлашћено лице Библиотеке приликом пријема поште ставља и службени печат. У случајевима када датум предаје поште може бити од значаја за рачунање рокова, уз примљену пошиљку обавезно приложити коверат.

Службени дописи примљени електронским путем се штампају и у папирном облику заводе у евиденцију коју Библиотека води.

Члан 7.

За пошиљке које су примљене оштећене, записнички или кратком забелешком, која се уписује непосредно уз отисак пријемног штамбиља, констатује се врста и обим оштећења.

Члан 8.

На сваку примљену пошиљку овлашћено лице Библиотеке утискује пријемни штамбиљ и потом је распоређује.

Отисак пријемног штамбиља ставља се, по правилу, у горњи десни угао прве стране акта.

Ако су стране акта у целини попуњене текстом, отисак пријемног штамбиља треба ставити на лист чисте хартије који се прилаже уз акт.

Члан 9.

Примљену пошту, по правилу, распоређује секретар Библиотеке, који је лично отвара и прегледа. Разврставање поште се врши истог дана када је и примљена.

ЗАВОЂЕЊЕ АКТА И ПРЕДМЕТА

Члан 10.

Библиотека води уредну евиденцију о својој примљеној, односно сопственој пошти.

Акта се евидентирају и достављају у рад истог дана када су и примљена.

У оквиру канцеларијског пословања води се основна евиденција о предметима и актима.

Основна евиденција Библиотеке је Деловодник.

Члан 11.

Деловодник се води по систему основних бројева и подбројева. Основним бројевима означавају се предмети, а подбројевима дописи који се односе на исти предмет.

Завођење предмета у Деловодник врши се на следећи начин:

- У рубрику 1. уписује се основни број деловодника;
- У рубрику 2. уписује се назив, односно кратка садржина акта – предмета;
- У рубрику 3. уписује се датум завођења, уколико се ради о сопственом акту, односно датум пријема, уколико се ради о примљеном акту;
- У рубрику 4. уписује се назив (име) и седиште (адреса) примаоца, уколико се ради о сопственом акту који се упућује другом правном или физичком лицу, назив ствараоца акта, уколико се ради о сопственом акту који се не упућује другом правном или физичком лицу (акти органа управљања, комисија и радних тела Библиотеке и сл), назив, односно име друге уговорне стране уколико се ради о уговору који Библиотека закључује са другим правним или физичким лицем, односно назив (име) подносиоца (пошиљаоца) акта, уколико се ради о примљеном акту;
- У рубрику 5. уписује се број примљеног акта, а ако нема броја датум дописа;
- У рубрику 6. уписује се ознака организационе јединице којој се акт (предмет) уступа у рад;
- У рубрику 7. уписује се датум развођења;
- У рубрику 8. уписује се једна од ознака коју су на предмет ставили обрађивачи предмета, и то: "а/а", ако је предмет завршен и треба га архивирати; "Р" ако је предмет стављен у рок и датум до када се има држати у року.

На крају године Деловодник се закључује службеном забелешком написаном испод последњег броја са констатацијом колико је предмета заведено у тој години. Ова забелешка се датира и оверава службеним печатом, а потписује је овлашћено лице Библиотеке.

Члан 12.

Сви примљени предмети се достављају у рад у току истог дана.

АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕХНИЧКО ОБРАЂИВАЊЕ ПРЕДМЕТА

Члан 13.

Сваки службени допис обично садржи следеће делове:

- Заглавље, у горњем левом углу (назив и седиште, број, датум, пуна адреса);
- Пун назив (име) и седиште (адреса) примаоца;
- Текст који мора бити јасан, сажет и читак, откуцан на рачунару;
- Испод текста одговорно, односно овлашћено лице Библиотеке потписује службени допис и уз потпис се ставља отисак службеног печата;
- Испод текста наводе се прилози који се достављају.

Службени допис се пише у најмање 2 примерка, од којих се један примерак шаље примаоцу, а други се задржава у архиви.

ОТПРЕМАЊЕ ПОШТЕ

Члан 14.

Сви завршени предмети које треба отпремити, архивирати или уступити, враћају се овлашћеном лицу Библиотеке преко интерне доставне књиге.

Овлашћено лице Библиотеке проверава формалну страну службеног дописа и на евентуалне недостатке указује обрађивачу.

Члан 15.

Отпремање поште врши овлашћено лице Библиотеке.

Сва пошта преузета у току дана, отпрема се истог дана.

Више службених дописа, односно предмета за једног примаоца пакује се у један коверат.

Вредносне пошиљке, судска акта и поверљиве преписке отпремају се увек препорученом пошиљком.

Отпремање хитне поште може се вршити преко лица запослених у Библиотеци.

АРХИВИРАЊЕ И ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНТАРНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 16.

Сви решени предмети морају бити одложени у одговарајуће архивске јединице (регистратор, књига, фасцикла, архивска кутија, свежањ, омот и др).

На спољним омотима архивских јединица исписује се: пун назив Библиотеке, година настанка и врста документарног материјала, евиденциони бројеви предмета и редни број под којим је архивска јединица уписана у Архивску књигу.

Документарни материјал чува се према роковима утврђеним у Листи категорија документарног материјала са роковима чувања.

Пре архивирања треба проверити да ли је предмет завршен и да ли се у предмету налазе неки прилози или документи који не припадају истом.

Члан 17.

Завршени предмети се у радним просторијама могу држати највише две године од дана завођења. После тог рока се смештају у посебне просторије Службе општих послова, одложени по годинама и поретку из Архивске књиге, у одговарајућим дрвеним или металним сталажама - полицама. Просторије Службе општих послова морају бити суве и светле, а документација осигурана од оштећења, крађе и пожара.

Члан 18.

Сав документарни материјал настао у раду Библиотеке уписује се у Архивску књигу, која служи као општи инвентарни преглед целокупног архивског материјала. Евидентирање се врши за сваку пословну годину од 01.01. до 31.12. текуће године.

Уписивање у Архивску књигу врши се на следећи начин:

- У рубрику 1. уписује се редни број. Под једним редним бројем уписује се истоветни материјал без обзира на количину. Редни бројеви се настављају из године у годину;
- У рубрику 2. уписује се датум уписа;
- У рубрику 3. уписује се година, односно раздобље у којем је документарни материјал настао (за документарни материјал који обухвата податке из више година уписује се почетна и крајња календарска година);
- У рубрику 4. уписује се класификациона ознака (ако је предвиђена Листом категорија документарног материјала);
- У рубрику 5. уписује се садржај, врста архивске грађе или документарног материјала;
- У рубрику 6. уписује се количина, број архивских јединица (нпр. регистратора и др);
- У рубрику 7. уписује се број и датум записника (приликом уништавања безвредног материјала или приликом предаје надлежном Архиву);
- У рубрику 8. уписује се рок чувања документарног материјала из важеће Листе категорија;
- У рубрику 9. уписује се примедба (нпр. смештај документарног материјала).

Члан 19.

Препис Архивске књиге (може бити извод из рачунара или фотокопија обрасца Архивске књиге) за документарни материјал настао у претходној години, доставља се надлежном Архиву, до краја априла месеца текуће године.

Члан 20.

У просторијама Службе општих послова чува се документарни материјал и архивска грађа, у сређеном и безбедном стању, до уништења према Листи категорија документарног материјала са

роковима чувања или до предаје надлежном Архиву. Просторије Службе општих послова у којима се чува архивска грађа и документарни материјал морају бити снабдевене довољном количином архивских полица за смештај документације.

Библиотека је као стваралац архивске грађе дужна да осигура микроклиматске, хемијско-биолошке и физичке услове за заштиту архивске грађе и документарног материјала од штетног деловања температуре, влаге, светлости, зрачења, прашине, микроорганизама, инсеката, глодара и физичких оштећења.

Просторије Службе општих послова морају бити опремљене системом противпожарне заштите.

Просторије Службе општих послова и полице у којима је смештена архивска грађа и документарни материјал морају бити физички обезбеђене против неовлашћеног уласка других лица и неконтролисаног коришћења докумената.

Архивском грађом и документарним материјалом рукује, стручно је одржава и врши њену непосредну заштиту, овлашћено лице Библиотеке или за то посебно ангажовано стручно лице.

ОДАБИРАЊЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И УНИШТАВАЊЕ БЕЗВРЕДНОГ ДОКУМЕНТАРНОГ МАТЕРИЈАЛА

Члан 21.

Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала врши се на основу Листе категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања.

Листа је саставни део овог правилника.

Члан 22.

Листа категорија садржи редни број, назив категорије документарног материјала и рок чувања.

Листа категорија може да садржи рубрику – класификациона ознака.

Уколико се током године јаве нове врсте докумената, врши се измена и допуна постојеће Листе.

Члан 23.

За рад на Листи категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања одређују се овлашћено лице Библиотеке и запослени који најбоље познају рад Библиотеке и њену делатност у целини и који су стручно способни да оцене значај документације. Листу усваја Управни одбор Библиотеке, потом се усвојена Листа доставља надлежном Архиву у два оригинална примерка.

Листа се примењује по добијеној писменој сагласности од стране Архива.

Члан 24.

За трајно чување одређују се категорије материјала које садрже податке од значаја за рад Библиотеке и запослених у њој, као и податке који одражавају суштину рада Библиотеке.

Архивска грађа чува се трајно у облику у којем је изворно настала.

Члан 25.

За документарни материјал који није оцењен као архивска грађа, рокови чувања се одређују зависно од потреба Библиотеке за коришћење у практичне сврхе, као и у складу са посебним законским прописима.

Изворни облик документарног материјала, који није електронски и за који није прописан трајан рок чувања може се уништити и пре истека прописаног периода чувања тек након дигитализације и уколико се чува у оквиру услуге квалификованог електронског чувања документа.

Члан 26.

За поступак одабирања архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала коме је рок чувања истекао, одлуку доноси директор Библиотеке.

Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала обавља се на основу Листе категорија документарног материјала са роковима чувања.

Одабирање архивске грађе и уништавање безвредног документарног материјала обавља се искључиво из сређеног и у Архивској књизи евидентираног документарног материјала.

Уништавање безвредног документарног материјала обавља се сваке године за документарни материјал чији су рокови чувања истекли.

Члан 27.

За послове на одабирању архивске грађе и израду пописа безвредног документарног материјала коме су рокови чувања истекли формира се комисија.

Одлуку о формирању комисије доноси директор Библиотеке.

Члан 28.

Попис безвредног документарног материјала саставља се и доставља надлежном Архиву у два примерка и садржи:

- назив Библиотеке у чијем је раду материјал настао, датум и место састављања пописа;

- попис категорија безвредног документарног материјала са редним бројем пописа, редним бројем архивске књиге, годином настанка, бројно израженом количином у фасциклама, кутијама, регистраторима, књигама, итд. и са знаком рока чувања;
- укупну количину документарног материјала предложеног за уништење;
- потписе чланова комисије која је предложила наведени документарни материјал за уништење.

Члан 29.

Након добијене сагласности надлежног Архива, приступа се уништавању документарног материјала, при чему је стваралац дужан да предузме неопходне мере заштите података који би могли повредити права и правни интерес лица на која се документарни материјал односи.

ПРЕДАЈА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ НАДЛЕЖНОМ АРХИВУ

Члан 30.

Архивска грађа се о трошку Библиотеке предаје надлежном Архиву, након тридесет година од њеног настанка или по престанку рада ствараоца.

У договору са надлежним Архивом, рок из става 1. овог члана у изузетним случајевима се може скратити или продужити.

Члан 31.

Библиотека као стваралац архивске грађе дужна је да архивску грађу преда у оригиналу, сређену, означену, пописану, неоштећену или са санираним оштећењима, технички опремљену.

О примопредаји архивске грађе сачињава се Записник чији је саставни део Попис архивске грађе која се предаје надлежном Архиву.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Библиотека је обавезна да обавештава надлежни Архив о свим статусним променама у погледу: промене назива, делатности, промена адресе, физичко пресељење, као и свим променама које су од значаја за архивску грађу, попут дигитализације, микрофилмовања и сл, најкасније у року од 30 дана од дана њиховог настанка.

Члан 33.

Библиотека и сви запослени су дужни да са изузетном пажњом чувају и одржавају архивску грађу и документарни материјал у складу са Законом о архивској грађи и архивској делатности, овим правилником и стручним упутствима надлежног Архива.

Члан 34.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Библиотеке.

У Смедереву, 15.06.2022. године
Број 339

Управни одбор
Народне библиотеке Смедерево
Председница
Дубравка Јемовић Николић

Дубравка Јемовић Николић

Правилник објављен
на огласној табли Библиотеке
15.06.2022. године

Правилник ступио на снагу
23.06.2022. године